

Opisu cerkve sledi opis »cerkvene hiše na Gori Oljki«. Pod cerkvijo stoji prostorna hiša; sprva je bila last cerkve, ki jo je dala v najem gostilničarjem.

Po vojni, leta 1952, je bilo na Gori Oljki v cerkveni hiši planinsko zavetišče. Raziskovalci so našli podatek s turistične konference, ki je bila leta 1954 v Mozirju in je sklenila, da obnovijo turistično postojanko na Gori Oljki, »ki je za Savinčane in Celjane isto kot Šmarna gora za Ljubljance, le da jo še daleč prekaša z lepimi in velikimi razgledi«. Postojanko je prevzelo PD Celje 6. marca 1955 (PV 1955, str. 251).

Cerkvena hiša je bila nacionalizirana in PD Polzela je prosilo za dodelitev te stavbe.

Sledi zgodovina PD Polzela, ki je bilo ustanovljeno 26. 4. 1959. Leta 1961 so pričeli graditi planinski dom na Gori Oljki in 29. 6. 1963 so ga predali namenu, vendar je dom kmalu prevzelo Gostinsko podjetje Braslovče, ki ga je dajalo v zakup in leta 1981 je bil dom na robu propada. PD Polzela je doživelo hudo krizo. V nalogi je objavljeno poročilo o delu predsedstva UO PZS iz leta 1964, ki govori tudi o krizi v društvu. Po nekaj letih so krizo prebrodili.

Objavljeno je vabilo predsedniku skupščine občine Žalec in drugim, da bi si 29. 8. 1981 ogledali dom in se dogovorili, kaj napraviti. Da je dom v obupnem stanju, kaže dokument (tudi objavljen v nalogi) iz avgusta 1981 »Kaj napraviti«.

Dom, ki ga je prejelo društvo na podlagi odločbe Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije z dne 18. 5. 1981 (tudi objavljena), so lepo obnovili in je zaživel.

Opis doma pokaže, kako so mladi raziskovalci poiskali dokumente in svoje delo lepo dokumentirali.

Poleg dokumentov so objavljene slike, nalepke, odtisi žigov itd. Svečana otvoritev obnovljenega doma je bila 25. 9. 1982 ob 10-letnici Savinjske planinske poti.

Mladi raziskovalci so organizirali okroglo mizo o razvoju planinskega turizma na Gori Oljki. Vabili so se odzvali **Stane Štorman**, dolgoletni predsednik PD Polzela, **Vili Vybihal**, sedanji predsednik PD Polzela, in **Božo Jordan**, čigar delo seže na različna področja planinstva in je znan po opisih poti in po materialu, ki ga ima in kar nudi obilo virov za nalogo. Iz zapisov s te okrogle mize zvemo marsikaj, tudi to, koliko je zaračunal vodnik za vodstvo od Mozirja do Gore Oljke: 3 krone, kar bi bilo danes 450 tolarjev.

V nalogi so našteje vezne poti, ki vodijo tudi na Goro Oljko. Prva je bila Savinjska pot, sledila je Šaleška, zadnja je Transverzala po poteh Andraža in Slovenska geološka pot. Zelo priljubljena je akcija »Štirje letni časi«, tu so pohodi itd.

V nalogi najdemo tudi poglavje »Vzgoja mladih planincev« in »Gora Oljka, čudovita razgledna

točka«. Kocbek je leta 1903 zapisal, da se z Gore Oljke vidi 64 cerkva!

Ob zaključku poglavja o Gori Oljki so mladi raziskovalci zapisali: Gora Oljka je naš planinski biser, ki vabi tako romarje kot planince in ljubitelje čiste narave.

Naloga je bogata s slikami, omeniti moramo literarne priloge in bogato dokumentacijo, ki je priložena v fotokopijah, od časopisnih člankov do različnih odločb.

Planinci smo dobili bogato zgodovino enega izmed društev in bogat vsestranski opis ene izmed postojank.

Mladi raziskovalci so uporabili 31 različnih virov od Planinskih vestnikov do Kocbekovih Savinjskih planin iz leta 1903.

Franc Ježovnik

društvene novice

Janku Filiju v spomin

3. avgusta je minilo leto dni, ko smo se na pokopališču pri sv. Urhu v Tolminu njegovi najbližji, sorodniki, nekdanji sodelavci, znanci in planinski prijatelji poslovili od **Janka Filija**. Tolminske planince je zapustil njihov dolgoletni aktivni član, planinski tovariš in velik ljubitelj narave.

Janko Fili se je rodil leta 1907 v Tolminu pri Ahametju, knjigovezu in malem kmetu. Brezskrbno otroštvo mu je prekinila prva svetovna vojna, ki jo je preživel v begunstvu na Koroškem. Po vrnitvi je v Tolminu obiskoval osnovno in meščansko šolo. Že kot mladenič je v tistih časih občutil stopnjevanje raznarodovalnega pritiska italijanskih oblasti in v njem se je utrdila močna narodna zavest. Zaveden Slovenec je ostal tudi v vseh kasnejših življenjskih preizkušnjah.

Šolanje in uk trgovskega poklica je nadaljeval pri stricu v Celovcu. Od tam ga je življenjska pot vodila nazaj v Tolmin, kjer je bil kmalu poklican na služenje vojaškega roka v Rim. Po odsluženju je odšel v takratno Jugoslavijo in se zaposlil v Celju kot trgovski pomočnik. Čez nekaj let pa je odprl lastno trgovino, kjer je delal do leta 1941.

V Celju je bil aktiven član in odbornik v društvu primorskih emigrantov »Soča« in pri »Sokolu«. Tu je spoznal tudi svojo življenjsko sopotnico Vero, tudi emigrantko, doma iz Barkovelj pri Trstu.

Razpad Jugoslavije ga je zatekel v primorskem bataljonu v Karlovcu. Nemci so ga iz Celja izgnali. Uspelo mu je priti v Ljubljano, kjer je preživel vojno in bil ves čas terenski sodelavec OF. Po končani vojni je več let služboval v Kopru, kjer mu je bila zaupana organizacija oskrbe v coni B.

Leta 1953 se je ponovno vrnil v Tolmin in se zaposlil pri Grosistu, leta 1957 pa kot vodja prodaje v Salonitu v Anghovem, kjer je ostal do leta 1966, ko se je upokojil.

Tak je bil zunanji okvir njegovega življenja. Jan-ko se je sicer ukvarjal z vrsto dejavnosti, med najljubšimi pa mu je bilo zbirateljstvo, zlasti filatelija. Bil je tudi eden od tistih, ki je imel celotno zbirko Planinskih vestnikov od prve številke naprej.

Predvsem pa je bil z dušo in srcem planinec. Že kot mladenič se je leta 1923 včlanil v takratno Posoško planinsko društvo. Med bivanjem v Celju skoraj ni minila nedelja brez planinskega izleta. Večkrat je pripovedoval, kako se je z vrhov Kamniških in Savinjskih Alp hrepeneče oziral proti domačim tolminskim goram, Krnu, Bogatinu, Škrbini, Voglu in Rodici, ki so bili takrat s krivično mejo ločeni od Slovenije. Prehodil je vse gore takratne Slovenije.

Po vojni je bil med bivanjem v Kopru eden od pobudnikov in soustanoviteljev Planinskega društva Koper.

Po vrnitvi v Tolmin leta 1953 se je takoj vključil v Planinsko društvo Tolmin in že leta 1955 postal njegov predsednik, kar je ostal do leta 1965. V tem času je bil pobudnik za gradnjo prve razširitve koče na planini Razor, kar je bil v

tistih časih glede na skromna materialna sredstva velik podvig.

Veliko skrb je Janko Fili namenjal tudi urejanju odnosov znotraj društva, s sosednjimi planinskimi društvi in Planinsko zvezo Slovenije. Bil je med pobudniki za ustanovitev meddruštvenega odbora planinskih društev Primorske in bil izbran za njegovega prvega predsednika, kar je ostal polnih 12 let.

Intenzivno je gojil stike med društvi in Planinsko zvezo Slovenije, bil je pobudnik številnih srečanj, udeleževal se je občnih zborov in društvenih srečanj. Vedno je znal povedati veselo in spodbudno misel za boljše medsebojno sodelovanje društev in planincev.

Aktivno planinsko udejstvovanje je ohranil v visoki starosti. Med 60. in 70. letom je prehodil Slovensko planinsko pot, po 70. letu pa Pot prijateljstva treh dežel in Gorenjsko transverzalo. Vedno je poudarjal, kako važno je krepiti medsebojne prijateljske stike in sodelovanje med planinci različnih narodnosti, ki jih druži in veže skupna ljubezen do gorá in narave. Velikokrat je trdil, da smo Slovenci lahko tisti, ki znamo povezovati ljudi med seboj in da bi po planinski liniji lahko prispevali pomemben delež k združitvi Evrope, temu malemu svetu prelepih naravnih lepot, kjer bi ljudje ne glede na narodno pripadnost živeli v prijateljstvu.

Veliko je lepih spominov, ki nas vežejo na pokojnega prijatelja Janka Filija. Spremljajo nas na gorskih stezah in poteh, po katerih je tolikokrat v svojem plodnem življenju usmeril svoj korak.

V srcih mu želimo miren počitek v domači grudi ob vznožju tolminskih gora, ki jih je vedno tako ljubil, in nežno šumenje njegove najljubše planinske reke Soče naj mu bo večna uspavanka.

Jože Mežnar

Za objavo primerni prispevki

Kljub pogostim prošnjam, naj sodelavci svoje prispevke za Planinski vestnik pošiljajo bodisi natipkane na pisalni stroj, bodisi natiskane z računalniškim tiskalnikom, občasno še vedno dobivamo na roko napisane prispevke za objavo. Ker niti uredništvo, niti uprava Planinskega vestnika nimata pisarniške moči, niti denarja, da bi lahko take prispevke dala v tipkanje in nato tako natančno berljive v tiskarno, moramo, žal, na roko pisane prispevke zavračati, čeprav bi vsaj nekatere od njih zelo želeli natisniti v osrednji slovenski planinski reviji. Objavljali bomo torej samo tiste prispevke, ki bodo prispeli v uredništvo v primerni obliki, kar stalni sodelavci PV sicer že dolgo vedo in to dosledno upoštevajo.

Uredništvo

V spomin Bernardu Bratožu

Sredi maja je odšel **Bernard Bratož**, starosta goriških planincev. Julija bi dopolnil 84 let, od katerih jih je skoraj petdeset posvetil delu v Slovenskem planinskem društvu v Gorici. V društvo je namreč pristopil kmalu po njegovi obnovitvi, v

januarju leta 1946. Ves čas je bil zraven kot delaven član, odbornik, organizator, predsednik in dokler ga bolezen ni uklenila za zidove domače hiše, tudi kot častni predsednik.

Doma je bil pokojni Bernard v Podnanosu, nekdanjem Šentvidu, tam, kjer se začena sončna in proti jugozahodu odprta Vipavska dolina,